

"Minden távcsőnek saját ege van" — tartja az amatőrcsillagászok mondása. Valószínűleg egyikünk sem mondana le egy jó binokulárról, még akkor sem, ha egy nagyobb műszer birtokában van. A legfontosabb érvek így szólnak:

— valódi kétszemes megfigyelés,
— más csillagászati távcsövekkel szemben kiemelekedően nagy látómező és

— függetlenség egy állandó felállítási helytől.

Éppen az utolsó pontnak van ma-napság fényszennyezett városainkban nagy jelentősége. Minden más eszköznél csodálatosabban mutatják a Tejút pompáját, ami nagy geometriai fényerejűnek és nagy látómezőjűnek köszönhető. Ugyanakkor tudományos értékű megfigyeléseket is végezhetünk e műszerekkel, mint pl. a változócsillagok megfigyelése.

Egy határmagnitúdó-becslés azt mutatja, hogy az új Octarem és Dodecarem modellekkel 11 magnitúdós csillagok is azonosíthatók. Ez az érték lehetővé teszi, hogy az új távcsövekkel a változócsillagokat 5 és 9 magnitúdó között követhessük. Különösen jelentős az, hogy a csillagok az egész látómező területén pontszerűek maradnak. Így fénybecslésük biztosabb és pontosabb lehet.

A Dodecarem 12x50 B-vel végzett holdmegfigyelések azt mutatják, hogy a műszerrel a terminátor környékén 80 km-nél kisebb kráterek is észrevehetőek. A binokulár képminősége nem marad el egy kis refraktoré mögött, így egy holdfogyatkozás-kor az egyes kráterek kontaktusait minden további nélkül rögzíthetjük. A binokulár feloldóképességének kihasználásához állványra lenne szükség.

A prizmás távcsövek üstökösök megfigyelését is lehetővé tesszik. Nem egyszer új objektumok szisztematikus kereséséhez is fényerős binokulárokat használnak. Az üstökösök látványos csóvafejlődésének tanulmányozására is kitűnően alkalmasak.

JÖRG MOSCH

(Jenaer Rundschau 85/3 — ford. Tdb)

Sarkifény látszott hazánkból!

Október 20-án az esti órákban fényes sarkifény-jelenség volt látható Magyarországon. Eddig két bejelentés érkezett, Mogyorósi Imrétől és Szalma Zsolttól. Kérjük olvasóinkat, amennyiben látták a ritka jelenséget, feltétlenül számoljanak be róla szabadszemes rovatzvezetőknak, ill. tudakozódnak környezetükben, kik látták még a sarkifényt. Ízelítőként közöljük Mogyorósi Imre (Budakeszi) leírását:

"1989.10.20-án 20:15-kor hívott ki a fiam a térre. Az idő tiszta volt, egész nap derült volt. Észak felé tekintve a horizonttól kb. 22° magasságig az égbolt mélyvörös színű volt. Először sugárszerűen, határozott szélekkel az UMA két hátsó csillagától a Polaris felé mutatott. Fél perc múlva nyugati irányba szétterült, bíbor színbe borítva az eget. Percek múlva elhalványodott, de nem tűnt el, majd újra É felé tűnt fel a fantasztikus vörös fény. Intenzitására jellemző volt, hogy néha eltűntek benne az UMA fényes csillagai."

November 17-én este ugyancsak sarkifényt észlelt dr. Zseli József Mezőfalván, Szarka Levente és Szőlősi Attila Kecskeméten valamint Könyvő József Salgótarjánban. Egyidejűleg rendkívüli távolsági terjedési viszonyok jelentkeztek URH sávon.

Mindkét sarkifény-jelenséggel kapcsolatban várjuk a beszámolókat.

Számos panasz érkezett Olvasóinktól: a Meteor szeptemberi és októberi számát többen nem kapták meg. Kérjük Olvasóinkat, jelezzék ezt levélben vagy telefonon, hogy ismételtlen megküldhessük az elmaradt számokat. Ugyancsak jelezzék, ha nyomdahiás számot kaptak. Kérjük azonban, juttassák vissza ezeket a számokat szerkesztőségünknek, hogy a további ehhez hasonló eseteket megelőzhessük.